

... zawiera się w niej – jak w mała której katedrze świata – ogromna wielkość, którą przemawia do nas cała nasza historia, cała nasza przeszłość...

Jan Paweł II – o Katedrze Wawelskiej

Wawel – krakowskie wzgórze nad Wisłą, najdostojniejsze miejsce historyczne w Polsce, symbol tożsamości narodowej i polskiej państwowości, jeden z najcenniejszych w świecie zespołów zabytków sztuki, z zamkiem królewskim i katedrą. Od XI wieku kształtował się tu centralny ośrodek władzy państwowej, a także ośrodek sakralny. Siedzibą książęcą, od XIV wieku królewską, był zamek, który w wieku XVI uzyskał ostatecznie formę renesansową, z pięknym arkadowym dziedzińcem. Katedra p.w. św. Wacława i św. Stanisława, romańska, od XIV wieku gotycka, sanktuarium św. Stanisława, od czasu koronacji Władysława Łokietka w roku 1320 do XVIII wieku była miejscem koronacji polskich władców, ich ślubów, a także miejscem ich wiecznego spoczynku, mimo że w XVII wieku Kraków utracił stołeczny charakter na rzecz Warszawy. Królewska

foto: Stanisław Michta

nekropolia, z rodzowymi mauzoleami (Kazimierza Jagiellończyka, Zygmunta I Starego, Wazów), marmurowymi nagrobkami władców, mieszcząca w swych podziemiach trumny z prochami większości polskich królów, ich żon i dzieci, nabrała szczególnego znaczenia po utracie przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów niepodległości w roku 1795. W okresie niewoli narodowej Wawel stał się symbolem dawnej chwały Państwa, wielką księgą uczącą historii i budzącą nadzieję na odzyskanie wolności, celem patriotycznych pielgrzymek. Nekropolia władców Polski stała się nekropolią narodową, w której chowano wielkich bohaterów, jak Józef Poniatowski (1817), Tadeusz Kościuszko (1818), a później narodowych wieszczów – królów Ducha: Adama Mickiewicza (1890) i – już po odzyskaniu niepodległości – Juliusza Słowackiego (1927). W roku 1935 w podziemiach katedry pochowano Józefa Piłsudskiego, głównego twórcę i symbol odrodzonego państwa. Trumna z jego ciałem znajduje się w krypcie pod romańską wieżą

foto: Wiesław Majka

Srebrnych Dzwonów, w najdostojniejszym, po romańskiej krypcie św. Leonarda, miejscu nekropolii. W 1993 r. w podziemiach katedry pochowany został generał Władysław Sikorski, naczelny wódz wojsk polskich w czasie II wojny światowej. Podziemia katedry na Wawelu zostały wybrane również jako miejsce ostatecznego spoczynku Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz jego małżonki Marii Kaczyńskiej.

... it encompasses, unlike any other cathedral in the world, the magnificent grandeur with which our entire history speaks to us, our entire past...

John Paul II – on the Wawel Cathedral

Wawel – a Kraków hill over the Vistula River, crowned with the Royal Castle and Cathedral forming one of the world's greatest architectural ensembles, is the most eminent of Poland's historic locations, and the symbol of national identity and Polish sovereignty. The centre of political and ecclesial power already in the 11th century. Initially, the residence of princes, the castle ascertained its role as the royal seat in the 14th century, and acquired its final Renaissance form with the stunning arcaded galleries in the courtyard early in the 16th century. The Cathedral of St Stanislaus and St Wenceslaus, rebuilt in the Gothic style in the 14th century, is the shrine of St Stanislaus. From the coronation of Ladislaus I the Elbow-High in 1320 to the 18th century, Polish royalty were

crowned, married, and interred here, even though Krakow lost its status in the 17th century, when the capital moved to Warsaw. It is the royal necropolis, with the graves of Casimir IV Jagiellon, Sigismund I the Old, and kings from the Vasa dynasty, whose marble royal tombstones and coffins contain the ashes of most Polish kings, their wives and children. It became particularly significant after the Commonwealth of Poland-Lithuania lost its independence in 1795. Under foreign occupation, Wawel became an important symbol of the Poland's former glory, a grand chronicle teaching history and kindling hope for regaining freedom, and the destination of patriotic pilgrimages. The resting place of Polish royalty became the national necropolis where national heroes including Józef Poniatowski (1817) and Tadeusz Kościuszko (1818), and prophetic poets – the King Spirits – Adam Mickiewicz (1890)

foto: Wiesław Majka

and Juliusz Słowacki (1927, already in independent Poland) were interred. In 1935, Józef Piłsudski, the main architect and symbol of the rebirth of the Polish state, was buried in the crypts of the Cathedral. The coffin with his body lies in the crypt under the Romanesque Silver Bells Tower, the most eminent place of burial after St Leonard's Romanesque crypt. In 1993, General Władysław Sikorski, Commander-in-Chief of the Polish Armed Forces in the second world war was also buried in the vaults of the Cathedral.

Now the Wawel crypts have been selected for the final resting place of the President of the Republic of Poland Lech Kaczyński and his wife Maria Kaczyńska.

foto: Wiesław Majka

Ważne numery telefonów/ Useful telephone numbers

Kiedy dzwonisz do Polski z zagranicy: kierunkowy +48
Z innych województw Polski i w Krakowie: kierunkowy 12
Country code for Poland: +48
Area code (dialed in Poland): 12

Numer alarmowy/ Emergencies:
112 (24 godzinny/ 24/7)

Policja/ Police: 997
Straż Miejska/ Municipal Police: 986
Straż Pożarna/ Fire Brigade: 998
Pogotowie Ratunkowe/ Emergency: 999
Pomoc drogowa/ Roadside Assistance: 981

Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice/
International Airport Krakow-Balice
ul. kpt. Medweckiego 1, tel./ phone +48 (12) 295 5800
(Informacja lotniskowa 24 h/ 24/7 airport information)

Informacja Turystyczna/ Tourist Information

it@infokrakow.pl
www.infokrakow.pl

Wieża Ratuszowa/ Town Hall Tower
Rynek Główny 1 (Main Market Square 1)
tel./ phone +48 (12) 433 7310

ul. św. Jana 2
tel./ phone +48 (12) 421 7787

ul. Szpitalna 25
tel./ phone +48 (12) 432 0110, 432 0060

Pawilon Wyspiańskiego/ Wyspiański Pavilion
pl. Wszystkich Świętych 2
tel./ phone +48 (12) 616 1886

ul. Józefa 7
tel./ phone +48 (12) 422 0471

Międzynarodowy Port Lotniczy w Balicach
International Airport Krakow-Balice
tel./ phone +48 (12) 285 5341

os. Słoneczne 16
tel./ phone +48 (12) 643 0303

Wydawca/Publisher

Patroni medialni/ Media patrons

WWW.KRAKÓW.PL

Partner

Tekst/ Text

Kazimierz Kuczman,
Zamek Królewski na Wawelu
Wawel Royal Castle

Fotografie/ Photos

A. Brożonowicz, W. Majka, St. Michta

projekt/ graphics: Artur Brożonowicz

egzemplarz bezpłatny/ free copy 2010
www.krakow.pl

Wawel –
wzgórze polskiej
zbiorowej pamięci

Wawel:
Hill of Polish
National Memory

KRAKÓW The Great
www.krakow.travel

TURYSTYKA/ TOURISM